

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรให้มีข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ (๒) และมาตรา ๗๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ สภามหาวิทยาลัยได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔ เห็นชอบให้ออกข้อบังคับไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับนับถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“คณะ” หมายความว่า คณะ วิทยาลัย และให้หมายความรวมถึงสถาบันที่จัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาด้วย

“คณบดี” หมายความว่า รวมถึง ผู้อำนวยการสถาบัน หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือระดับบัณฑิตศึกษาด้วย

“คณะกรรมการประจำคณะ” หมายความว่า รวมถึง คณะกรรมการประจำสถาบันหรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือระดับบัณฑิตศึกษาด้วย

“คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้และให้มีอำนาจออกประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑
คุณสมบัติ

ข้อ ๕ ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษต้องมีระยะเวลาการปฏิบัติงาน ผลการสอน และผลงานทางวิชาการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน อย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(๑.๑) มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งรองศาสตราจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(๑.๒) มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

(๑.๓) มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งอาจารย์พิเศษหรือในฐานะผู้บรรยายพิเศษที่คณะ รับรองมาแล้ว ดังนี้

(๑.๓.๑) ไม่ต่ำกว่า ๓ ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า

(๑.๓.๒) ไม่ต่ำกว่า ๕ ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า

(๑.๓.๓) ไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๒) มีชั่วโมงสอนประจำรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและต้องผ่านเกณฑ์ การประเมินผลการสอนในระดับดีเด่นหรือเชี่ยวชาญตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการสอนที่คณะกำหนด

(๓) มีผลงานทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันและไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หรือประกาศนียบัตร ดังนี้

(๓.๑) ผลงานวิจัย ที่มีคุณภาพดีมาก หรือ

(๓.๒) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นที่มีคุณภาพดีมาก หรือ

(๓.๓) ผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่มีคุณภาพดีมาก หรือ

(๓.๔) ผลงานแต่งหรือเรียบเรียงตำรา หรือหนังสือที่มีคุณภาพดีมาก

ข้อ ๖ อาจารย์พิเศษที่เคยเป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยตำแหน่งรองศาสตราจารย์อาจนำ ระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งรองศาสตราจารย์มานับเป็นระยะเวลาการปฏิบัติงานตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๑.๑) ก็ได้

อาจารย์พิเศษที่เคยเป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์อาจนำ ระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์มานับเป็นระยะเวลาการปฏิบัติงานตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๑.๒) ก็ได้

อาจารย์พิเศษที่เคยเป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยตำแหน่งอาจารย์อาจนำระยะเวลาการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมานับเป็นระยะเวลาการปฏิบัติงานตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๑.๓) ก็ได้

ข้อ ๗ คำจำกัดความ รูปแบบ การเผยแพร่ และลักษณะคุณภาพผลงานทางวิชาการหรือผลงานตามข้อ ๕ (๓) ที่จะใช้ขอตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยคำจำกัดความ รูปแบบ การเผยแพร่ ลักษณะคุณภาพผลงานทางวิชาการ และลักษณะการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการโดยอนุโลม

ข้อ ๘ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ ต้องไม่เป็นผู้ประพฤติผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการมีดังต่อไปนี้

(๑) มีความซื่อสัตย์ทางวิชาการ โดยต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้

(๑.๑) ไม่นำผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตน

(๑.๒) ไม่ลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น

(๑.๓) ต้องไม่นำผลงานทางวิชาการของตนเองในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการมากกว่าหนึ่งฉบับ รวมถึงไม่คัดลอกข้อความใด ๆ จากผลงานเดิมของตนโดยไม่อ้างอิงผลงานเดิมตามหลักวิชาการ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่

(๒) ต้องแสดงหลักฐานของการค้นคว้าโดยอ้างถึงหรืออ้างอิงถึงบุคคลและแหล่งที่มาของข้อมูลที้นำมาใช้ในผลงานทางวิชาการของตนเอง

(๓) ต้องไม่มุ่งถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยต่อหลักสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น

(๔) ต้องจัดทำผลงานทางวิชาการโดยใช้หลักวิชาการเป็นเกณฑ์และเสนอผลงานตามความเป็นจริงปราศจากอคติ ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการศึกษาหรือวิจัยโดยมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัว หรือจงใจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือไม่ขยายข้อค้นพบโดยไม่ได้ตรวจสอบยืนยันในทางวิชาการ

(๕) ต้องนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในทางที่ถูกต้อง ชอบธรรม และชอบด้วยกฎหมาย

(๖) ต้องแสดงการได้รับอนุญาตหรือต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของการวิจัยในคนหรือสัตว์ เฉพาะในกรณีการทำผลงานทางวิชาการที่เป็นการทำวิจัยในคนหรือสัตว์

หมวด ๒

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง

ข้อ ๙ ให้คณะเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๕ ต่อคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการตามแบบเสนอแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ พร้อมด้วยผลงานทางวิชาการ

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการ และจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) กรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับการเสนอชื่อคนหนึ่ง เป็นประธาน

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องหรือสาขาวิชาใกล้เคียงกับผู้ได้รับการเสนอชื่อ จำนวนสามคน

(๓) รองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดีซึ่งรับผิดชอบงานด้านพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ เป็นเลขานุการ

ให้นำหลักเกณฑ์การพิจารณา วิธีการดำเนินงาน และการประชุมของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำซึ่งเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย มาใช้กับการพิจารณาแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามข้อ ๑๐ แล้ว ให้นำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อมีมติอนุมัติการแต่งตั้งตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ ต่อไป

เมื่อสภามหาวิทยาลัยมีมติอนุมัติการแต่งตั้งตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษแล้ว ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

หมวด ๓

หลักเกณฑ์และวิธีการถอดถอน

ข้อ ๑๒ หากปรากฏภายหลังจากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งว่า ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ใดได้จัดทำผลงานทางวิชาการที่นำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีการประพฤติผิดจริยธรรมหรือจรรยาบรรณทางวิชาการ ให้สภามหาวิทยาลัยดำเนินการพิจารณาเพื่อมีมติถอดถอนตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษของผู้นั้น

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๓ การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของศาสตราจารย์พิเศษที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จใน
ขณะที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ให้คงดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่เดิมจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(ศาสตราจารย์พิเศษ นรนิติ เศรษฐบุตร)

นายกสภามหาวิทยาลัย